

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Oslo, 15. mars 2021

Havvind – innspill til veileder

Norseman Wind AS viser til at regjeringen har åpnet områdene Utsira Nord og Sørilige Nordsjø II for konsesjonsbehandling fra 1. januar 2021, og til vårt varsel om melding etter havenergiloven av samme dato.

Norseman Wind ser frem til at Olje- og energidepartementets veileder for søknadsprosessen legges frem i løpet av våren. Vi tillater oss å komme med noen innspill i den forbindelse.

Kort oppsummert ber Norseman Wind AS om at veilederen adresserer følgende nøkkelspørsmål:

- Konsesjonsrunden skal bidra til å utvikle komplette industrielle verdikjeder i Norge for flytende havvind med utgangspunkt i Utsira Nord, og bunnfast havvind med utgangspunkt i Sørilige Nordsjø II.
- Det er viktig at konsesjonene tildeles et mangfold av aktører, og det bør ikke bli tildelt konsesjon til et og samme selskap i begge de utlyste områder. Det bør også tilstrebtes å tildele konsesjoner til ulike eierkonstellasjoner og til konstellasjoner som har internasjonale deltakere.
- Subsidiefrie konsepter bør prioriteres i Sørilige Nordsjø II og tildelt areal må ha en størrelse som gjør dette mulig.
- Igangsetting bør skje raskt slik at feltene er i drift i god tid innen 2030. Dette for å unngå et kraftunderskudd i Norge som avkarbonisering av reindustrialisering ellers vil føre til.
- Ved tildeling av konsesjoner bør det vektlegges størst mulig langsiktig verdiskaping i Norge også i drift- og vedlikeholdsfasen, og det bør legges vesentlig vekt på overføring av nødvendig kompetanse fra erfarne, gjerne utenlandske selskap, til norske selskap.

Mulighetene for norsk fastlandsindustri må tillegges stor vekt

Oljeeventyret de siste 50-årene, har skaffet Norge store inntekter gjennom salg av olje og gass, men også utviklet en oljeteknologiindustri på land som eksporterer for 150 – 200 milliarder kroner i året. Ved å bruke Nordsjøen som industriell utviklingsarena, kan havvind skape tilsvarende synergier mellom energi og fastlandsindustri. Da må vi gjenskape suksessformelen fra petroleumsindustrien som har bestått av jevn tilgang på nye prosjekter, fordelt på både norske og internasjonale aktører, som sammen har skapt en verdensledende verdikjede med utgangspunkt i Norge.

I november 2020 la EU-kommisjonen frem sin «*Offshore Renewable Energy Strategy*»¹. Målet er at dagens kapasitet på 12 GW skal økes til 60 GW innen 2030, og videre 300 GW i 2050. Allerede i 2040 skal havvind være den viktigste energikilden i EU. EU-kommisjonen anslår et investeringsbehov på 800 milliarder euro for å nå 2050-målet. Dette åpner for enorme muligheter for norsk leverandør- industri ved å bygge strategisk konkurransekraft og verdikjeder gjennom Utsira Nord og Sørilige Nordsjø II. De industrielle mulighetene disse områdene kan gi, må tillegges stor vekt i veilederen.

¹ https://ec.europa.eu/energy/topics/renewable-energy/eu-strategy-offshore-renewable-energy_en

Økt kraftproduksjon er også viktig

I tillegg til industriutvikling, er det viktig at veilederen også peker på at havvind vil bli et sentralt grep for å sikre at Norge unngår energiunderskudd frem mot 2030. Avkarbonisering og reindustrialisering av fastlands-Norge vil kreve betydelig mer energi enn dagens fornybarproduksjon kan dekke². Nettopp derfor er det viktig å komme i gang raskt. Begge de utlyste områder bør være utviklet innen 2030.

Veilederen må prioritere aktører med ulike forretningsmodeller og eierstruktur

Det er viktig at veilederen er tydelig på at et mangfold av aktører er ønsket i utviklingen av havvind på norsk sokkel. Erfaringen fra olje- og gassektoren viser at konkurranse og aktørmangfold er viktig for å sikre lavest mulig kostnader og mest mulig effektiv utnyttelse av naturressurser. Dette blir tilsvarende viktig når vi nå skal utvikle havvind som en ny økonomisk sektor.

Per i dag er det ikke en verdikjede for flytende teknologier, mens bunnfaste løsninger er mer modent og kan skaleres og kommersialiseres i Norge allerede nå. En stor del av verdikjeden for flytere vil være den samme som for bunnfaste løsninger. Slik sett vil en vellykket utbygging av Utsira Nord for flytende vind være helt avhengig av en vellykket utbygging av bunnfaste løsninger i Sørilige Nordsjø II.

Det er bunnfaste prosjekter som vil dominere havvindutbyggingene i Europa de neste 10 – 15 årene, særlig i Nord-Europa. Å få fotfeste i dette markedet blir viktig for at Norge skal skape arbeidsplasser og eksportinntekter på 2020-tallet, og for å bidra til videre teknologiutvikling. Det er derfor kritisk viktig at vi bruker Sørilige Nordsjø II som industriell utviklingsarena for en komplett norsk verdikjede for bunnfast havvind, som igjen vil kunne utvikle den flytende verdikjeden for Utsira Nord.

Vi mener at det i begge områder må gis plass til et bredt spekter av aktører med forskjellige eierprofiler og forretningsmodeller. Samtlige konsesjoner bør og kan ikke tildeles store energiselskaper der det offentlige er ene- eller majoritetseier. For å sikre dette, kan Utsira Nord eksempelvis deles i fem områder, og Sørilige Nordsjø i tre områder. Hvert område på Utsira Nord bør være på minimum 100 km² og i Sørilige Nordsjø på 400 km². Grunnen til denne forskjellen i areal er at vi mener at de bunnfaste konsesjonene bør være subsidiefrie og da trengs det et visst areal for å sikre tilstrekkelig produksjon til at dette er mulig.

Fokuset i denne omgang bør være størrelsen på areal og antall tildelinger, og ikke på installert effekt. Begrensning i installert effekt kan komme i konsesjonsrunden. Dette vil muliggjøre at flest mulig aktører vil kunne få testet sine kommersielle modeller, samtidig som hvert område er stort nok til å utvikle effektive parker der en tar høyde for mulige reduksjoner i enkelt arealene under konsekvensutredningene.

For å kunne utvikle eksportpotensialet i havvind, er det viktig å utvikle norske verdikjeder – men det er også viktig å sikre deltakelse i internasjonale og særlig europeiske verdikjeder. Av den grunn bør veilederen vektlegge at internasjonale aktører, i samarbeid med norske selskap, også ønskes velkomne. Dette vil sikre en svært viktig kompetanseoverføring fra utenlandske selskap med bred erfaring fra utvikling og drift av bunnfast havvind; et parallelt suksesskriterium fra oljeeventyrets start på 70-tallet.

Subsidiefrie utbygging av Sørilige Nordsjø II må prioriteres

Det er ikke mulig å se for seg en kommersiell utbygging av flytende havvind på Utsira Nord. Til det et flytende havvind for umodent. Derfor vil Utsira Nord kreve store statlige subsidier. Det gjelder også for en rekke andre store teknologiprojekter knyttet til det grønne skiftet som Langskip, Northern Lights, hydrogen mv. Dette vil legge et betydelig press på offentlige budsjetter de neste ti-årene.

² <https://www.prosess21.no/om-prosess-21/ekspertgrupper-og-workshops/kraft/>

Det er imidlertid mulig å bygge ut Sørlige Nordsjø II uten statlige subsidier dersom det tildelte arealet er stort nok, og kraftutvekslingsmodellen er fleksibel. Vi råder derfor OED til å understreke i veilederen at ambisjonen i Sørlige Nordsjø II er en konsesjonstildeling som er fri for subsidier.

Norseman Wind ser frem til veilederen som vil avklare viktige spørsmål i den første konsesjonsrunden for havvind i Norge. Vi står selvsagt til disposisjon for departementet for spørsmål.

Konsortiet

Norseman konsortiet består bl.a. av følgende aktører:

- **Norgesgruppen/Asko Fornybar.** Norgesgruppen har besluttet at alt kraftforbruk i deres verdikjede skal komme fra egne fornybare kraftprosjekter. Norgesgruppen har i dag installert solcellepaneler på en betydelig del av sine lagerfasiliteter, samt vindmøller på Skurve i Rogaland og Lindesnes i Agder. Til sammen produserer en i dag ca 100 GWh av et totalt behov på 1 TWh årlig. Norgesgruppen har inngått en avtale om å overta 400 MW av det totale konsesjonsgitte prosjektet Norseman eventuelt skulle få tildelt. Selskapet skal finansiere utbyggingen over egen balanse
- **Aker Solutions** er et av Norges største industrikonsern med kostnadsoptimale løsninger for både flytende og bunnfaste fundamentløsninger. Norseman har inngått avtale om leveranse av fundamenter til vindturbiner, fundament og overbygg til HVAC/HVDC stasjon(er) offshore, samt installasjon av disse. Gjennom en storskala Norseman utbygging vil selskapet kunne ytterligere optimalisere sine tekniske løsninger og norske leverandørkjede, og å skape et viktig referanseprosjekt for fremtidige kontrakter i det internasjonale markedet.
- **Energy Innovation AS** har etablert Egersund Energy hub en industriklynge for trening, sertifisering, utdanning, utprøving, forskning og utvikling og innovasjon innen on- og offshore vindkraft spesielt, og fornybar energi og miljøteknologi generelt. Energy Innovation skal sammen med Norseman konsortiet jobbe frem effektive drift og vedlikeholds løsninger for Norseman prosjektet som sikrer norsk verdiskapning, kompetanseutvikling, og kost effektive løsninger. Fokus skal være på innovasjon, trening og opplæring, og å skape muligheter for norske bedrifter til å ta store kontrakter både i utbyggings og driftsfasen.
- **Seafront Group AS** og deres datterselskaper tilbyr omfattende sjø-, luft- og veg terminaltjenester i hele Norge. De tilbyr en unik og dynamisk logistikk-løsning til alle sine kunder innen mange sektorer. Dette oppnås via sitt omfattende Seafront-nettverk og lokasjoner. Seafront Group og datterselskapene har over ca 200 ansatte i Norge. Seafront Group skal levere frakt, multimodale terminal- og logistikk-løsninger ifm utbygging og drift.

For Norseman konsortiet

Atle Beisland
(Sign.)
Daglig leder
Norseman Wind AS

Harald Dirdal
(Sign.)
Styreleder
Norseman Wind AS